Een nieuwe manier van werken

Tweede leven voor enveloppen

Grote stapels met enveloppen in de studio van Jeroen Timmer in de Amsterdamse Vijzelstraat. De jonge ontwerper verzamelt enveloppen om ze vervolgens te verwerken in zijn EnvelopeBooks. Het milieuvriendelijke concept voor deze handgemaakte aantekeningenboekjes groeit gestaag.

Jeroen Timmer studeerde in 2009 af aan de Rietveld Academie aan de ontwerpafdeling design-LAB. Deze richting specialiseert zich in design-onderzoek en de ontwikkeling van het concept achter een ontwerp. Timmer: 'Al tijdens mijn studie merkte ik dat ik een grote interesse had in het hergebruiken van materialen. Tegenwoordig is er veel te krijgen en tegelijkertijd wordt er veel weggegooid. Zo ontstaan er enorme kansen om materialen te hergebruiken. Juist als je de kwaliteit van het materiaal nog ziet en een goede manier vindt om dat opnieuw toe te passen.' Dat noemt Timmer een 'nieuwe manier van kijken en werken'. Duurzaamheid, groen of MVO zijn volgens hem lege containerbegrippen aan het worden. 'Ik spreek liever van een nieuwe manier van kijken. Pas hoorde ik een verbastering van de uitdrukking 'less is more' naar 'do more with less'. Dat vond ik eigenlijk wel een hele mooie ombuiging die de tijdsgeest grijpt.'

UIT HET HOOFD

Tijdens zijn studie richtte de jonge Timmer al een eigen bedrijf op, 'UitMijnHoofd Ontwerp'. De naam heeft verschillende betekenissen: 'In het Nederlands betekent het natuurlijk 'iets doen zonder moeite', iets even snel uit je hoofd doen. En daarmee ook een marge laten voor kleine fouten. Ik wil wel alles doen, maar het moet ook speels blijven. Verder vind ik het heel belangrijk om niet alleen dingen te bedenken, maar ook echt te maken. En zo dus letterlijk uit je hoofd te halen. Als het idee mij energie geeft, is dat voor mij een teken om er serieus mee aan de slag te gaan.'

MAATSCHAPPELIJK BELANG

Na zijn afstuderen ging Timmer fulltime aan de slag met projecten voor UitMijnHoofd. Zo werkte hij aan de inrichting van een kledingafdeling van een kringloopwinkel. 'Daar wilden ze door middel van hergebruikte textielplaten de kledingafdeling aankleden. Prachtig om met dit textielmateriaal aan de slag te aan.'
Dit zelfstandig ondernemerschap gaat volgens Timmer hand in hand met ontwerpen. 'Je bedenkt iets en dat moet je in de markt weten te zetten. Je kunt het je als ontwerper niet permitteren om je ergens op een zolderkamertje op te sluiten. Zelf streef ik naar een goede balans tussen het conceptuele werk dat enkel geld kost, en meer commercieel, maatschappelijk relevant, werk.

ENVELOPEBOOK

Dat vond Timmer ook terug in zijn idee voor de EnvelopeBook. Het idee ontstond in 2006 tijdens zijn verblijf in Japan, waar hij een half jaar studeerde. 'Daar zag ik dat binnen grote organisaties papier in memoblokjes werd hergebruikt. Vervolgens realiseerde ik me dat ik negen van de tien keer een envelop uit mijn papierbak pakte als ik snel iets wilde noteren.' Het was de eerste aanzet voor zijn EnvelopeBook. Het duurde tot de zomer van 2008 voordat de eerste versie geproduceerd was. Dit handgemaakte aantekeningenboekje bevatte het concept dat nog steeds gehanteerd wordt: dertien gebruikte enveloppen van goede kwaliteit samengebonden tot een boekblok.

INZAMELEN

Het bleef niet bij één EnvelopeBook. Belangrijk was om steeds de juiste enveloppen te verzamelen voor de boekjes. Die enveloppen krijgt Timmer vanuit verschillende kanalen. 'Ik verzamel enveloppen bij drukkerijen. Zij hebben vaak restpartijen. Enveloppen die overblijven na het vernieuwen van een logo, na een fusie of exemplaren met een verkeerde opdruk. Tot nu toe heb ik ook veel via kleinere bedrijven en particulieren gekregen. Ik hanteer een speciale aanbieding voor degenen die de EnvelopeBooks aanschaffen. Als je na aanschaf van de A6 blocnote 50 enveloppen spaart en opstuurt, krijg je vijf euro van het aankoopbedrag retour. Nu het concept zo begint te groeien praat ik ook met grotere bedrijven. Ik heb meer ruw materiaal nodig. Ik vraag aan hen inkomende enveloppen te verzamelen. Een beetje bedrijf krijgt snel zo'n 100 vensterenveloppen op een dag binnen. Als ze die centraal openmaken worden ze ook centraal weggegooid. Als ze dat nu in plaats daarvan naar mij sturen kan ik dat materiaal weer gebruiken in mijn producten.'

Jeroen Timmer verzamelt enveloppen om ze vervolgens te verwerken in zijn EnvelopeBooks

CRITERIA VOOR KWALITEIT

Noemenswaardig in dit verhaal is dat Timmer alleen werkt met Nederlandse enveloppen. En uiteraard voldoet niet elke envelop aan de juiste criteria om in een EnvelopeBook te komen. De criteria beperken zich tot de kwaliteit: 'Enveloppen die gescheurd, gekreukeld of vies zijn verwerken we niet. Verder gebruiken we elke kleur en elke maat. Behalve als het gaat om vertrouwelijke enveloppen. Ik druk dergelijke vertrouwelijke gegevens over. Er komen nooit gegevens van een ontvanger in de producten terecht. Het gaat puur om de enveloppen; het papier, materiaal en vorm. Favoriete enveloppen zijn natuurlijk ook die met een hele mooie binnenkant.'

MILIEUVRIENDELIJK

Er zijn drie soorten formaten blocnotes. De A6 Notebook kost 19,50 euro, de kleinere blocnotes 2,95 en 3,95 euro. 'Alle producten zijn gemaakt met milieuvriendelijke lijm, op natuurlijke basis. Verder wordt er Japans papier en een Japanse binding gebruikt. Dat is voor mij een referentie naar het

moment werk ik aan de opschaling van mijn productiecapaciteit. Ik besteed zelf zo'n 20 tot 30 uur per week aan dit project. Dat betekent dat ik weborders afhandel, maar ook de enveloppen verzamel en voorsorteer. Daar zoek ik overigens nog goede machines voor. Ik heb nu een handige sorteerwijze gevonden via een gemodificeerde triltafel die de kleine van de grote enveloppen scheidt. Maar ik zoek nog naar een enveloppensluiter of een adresseerprinter. Vervolgens breng ik de enveloppen naar de sociale werkplaats. Nadat ze klaar zijn vervoer ik de pakketten naar de winkels of stuur ik ze op.'

'Streven naar werk met maatschappelijk belang'

land waar ik veel herkende in de mentaliteit en cultuur. Ze hebben daar veel aandacht en respect voor materialen. Het Japanse papier is gewoon in Nederland te verkrijgen. De bindtechniek heb ik via internet aangeleerd. Door de manier van inbinden houd je dertien pockets over die aan de bovenkant open zijn en dertien die aan de onderkant open zijn. Dat is vanuit een technische overweging zodat de opdikking goed verloopt. Vandaar dat niet alle pockets aan de bovenkant open zijn.' Met deze productie is de EnvelopeBook voor het grootste deel hergebruikt.

SOCIALE WERKPLAATS

Deze productie kon Timmer al gauw niet meer in zijn eentje aan. Om te blijven bij zijn duurzame streven benaderde hij een sociale werkplaats in Amsterdam. 'Zij maken nu de producten. Daar zijn ze heel goed in, want ze hebben daar ook een gespecialiseerde handboekbinderij. Op dit

EXCLUSIEVE PRESENTATIE

Een EnvelopeBook is naast de webshop verkrijgbaar bij Droog, Cortina Papier en Vlieger in Amsterdam of bij Edwin Pelser in Den Haag. Dat zijn niet zomaar winkels, maar exclusieve schrijfwarenwinkels. 'Ik denk dat mensen die van een verfijnde productie houden met name de EnvelopeBooks aanschaffen. Aan de buitenkant is het een met aandacht gemaakt chique boekje, de binnenkant bestaat uit hergebruikte materialen. Ik zie dus mensen voor me die van een stijlvol product houden en tegelijkertijd waarderen dat materialen een nieuw leven krijgen. Hergebruik en klasse mogen van mij best hand in hand gaan.'

RELATIEGESCHENK

Een andere mogelijkheid is het aanbieden van de EnvelopeBook als relatiegeschenk. 'Ik kan de producten zo omvormen dat er een wikkel met het bedrijfslogo om komt te zitten. Het Japanse papier kan ook in de kleur van het bedrijf verschijnen. Zeker als een bedrijf van huisstijl verandert kan ik de oude enveloppen innemen en die verwerken tot producten die worden verpakt in de nieuwe huisstijl. Op die manier ontstaat een persoonlijk relatiegeschenk waar een verhaal aan zit.'

DOORLOPEND VERHAAL

En met dat verhaal is Timmer zelf nog niet klaar. 'Het is nu tijd om te groeien. De productie wordt verhoogd en ik zoek meer verkooppunten die bij dit concept passen. Het geeft ontzettend veel energie om met de EnvelopeBooks bezig te zijn. Een mooi product met hergebruikte materialen.'

[JOLANDA VAN DRIE]
jolande@compres.nl